Walter Lauber (str. 89-90)

Pismo delavskega sveta predsedniku Avstrijske zveze sindikatov (ÖGB)

Spoštovani kolega Benya!

Obrnili smo se na vaš urad, da bi nam dali priložnost za razpravo o vprašanjih jedrske energije.

Glede na vaš vsekakor natrpan urnik, smo se takoj prilgodili datumu 16. februar, ki ga je vaša pisarna označila kot ustreznega.

V nadaljevanju potrditve datuma smo bili s strani vaše pisarne obveščeni, da ste ne le zavrnili srečanje, ampak da načeloma niste pripravljeni na kakršen koli pogovor z nami o zgoraj omenjeni temi, pri čemer ste se sklicevali na odločitev upravnega odbora ÖGB o zagonu jedrske elektrarne Tullnerfeld.

Zavrnitev izvoljenega predsednika Sindikalne konfederacije, da bi članom in funkcionarjem sindikata dovolil, da se nam omogoči diskusija, se nam je zdela tako nenavadna, da tega stališča, o katerem je vaša pisarna namignila, ne bomo šteli za potrjeno, dokler nam ga ne boste nedvoumno izrazili.

Walter Lauber (S. (89-90):

Brief eines Betriebsrates an den Präsidenten des ÖGB

Werter Kollege Benya!

Wir haben uns an Ihr Büro gewendet, uns eine Gelegenheit zu einem Gespräch mit Ihnen über Fragen der Atomenergie zu geben. Im Hinblick auf Ihren sicher übervollen Terminkalender haben wir uns gleich dem von Ihrem Büro als günstig bezeichneten 16. Februar angepasst. Bei einer mit dem Büro vereinbarten Rückfrage wurde uns nun bedeutet, dass nicht nur dieser Termin von Ihnen abgelehnt wurde, sondern dass Sie prinzipiell nicht bereit sind, ein Gespräch mit uns über das erwähnte Thema – mit dem Hinweis auf den vom Bundesvorstand des ÖGB gefassten Beschluss zur Inbetriebnahme des Kernkraftwerks Tullnerfeld – zu führen.

Nun erschien uns die Ablehnung einer Vorsprache von Gewerkschafts-mitgliedern und -funktionären durch den gewählten Präsidenten des Gewerk-schaftsbundes so ungewöhnlich, dass wir diese von Ihrem Büro vielleicht nur vermutete Haltung erst als bestätigt ansehen wollen, wenn sie von Ihnen uns gegenüber unmissverständlich aus-gedrückt wird.

Naša zaskrbljenost glede informacij, ki smo jih prejeli, temelji predvsem na primerjavi:

Vsak državljan ima možnost sestati se z zveznim predsednikom, tudi glede osebnih zadev.

Vsak državljan se lahko po telefonu ali pisno obrne na zveznega kanclerja ali druge člane vlade in zaprosi za osebni razgovor.

Z gotovostjo - upoštevajoč polne urnike zadevnega uradnika in s potrpežljivostjo ga dočaka.

Dejstvo, da je vsak poslanec na voljo vsakemu volivcu za posvetovanje in informacije na njegovo zahtevo, je v vsaki parlamentarni demokraciji samoumnevno.

Vi, spoštovani poslanec Bena, niste samo predsednik Avstrijske sindikalne zveze (ÖGB), ste tudi član Državnega sveta in njegov prvi predsednik.

Nismo le člani sindikata in njegovi funkcionarji, ampak tudi volivci.

Se se predsednik ÖGB, ki ga posredno izvoli zvezni kongres ÖGB, čuti dovolj oddaljenega od svojih članov, da se z nekaterimi od njih noče pogovarjati, tega kot poslanec ne sme storiti v odnosu do volivcev, če ne želi iti v nasprotju z omenjenimi običaji.

Unsere Betroffenheit über die erhaltene Auskunft gründet sich zunächst auf einen Vergleich: Jeder Staatsbürger hat die Möglichkeit, beim Bundespräsidenten auch in persönlichsten Angelegenheiten vorzusprechen. Jeder Staatsbürger kann sich telefonisch und schriftlich an den Bundeskanzler oder andere Regierungsmitglieder wenden und um einen Termin zu einem persönlichen Gespräch bitten, in der Gewissheit – so er auf Terminschwierigkeiten des betreffenden Funktionärs Rücksicht nimmt und Geduld übt – angehört zu werden. Dass jeder Abgeordnete jedem Wähler auf Wunsch zur Anhörung und Auskunft zur Verfügung steht, gehört zu den Selbstverständlichkeiten aller parlamentarischen Demokratie. Sie, werter Herr Abgeordneter Benya, sind nicht nur Präsident des ÖGB, sondern auch Abgeordneter zum Nationalrat und dessen erster Präsident. Wir sind nicht nur Gewerkschaftsmitglieder und Funktionäre, sondern auch Wähler. Wenn sich schon der Präsident des ÖGB – vielleicht durch das indirekte Wahlverfahren über den Bundeskongress des ÖGB – genügend von seinen Mitgliedern entfernt fühlen sollte, um einigen von ihnen ein Gespräch zu verweigern, dürfte es der Abgeordnete Wählern gegenüber nicht tun, wenn er sich nicht außerhalb der erwähnten Gepflogenheiten stellen will.

Sedaj pa k naši specifični temi pogovora:
Veste, da ne prihajamo k vam z osebnimi vprašanji in prošnjami, temveč z zadevo, ki nas navdaja z globoko zaskrbljenostjo za našo državo in njeno prihodnost.

Zahvaljujoč rezultatom javnomnenjskih anket nedvomno veste, da to zaskrbljenost deli znatni del prebivalstva, zlasti glede vprašanja končnega odlaganja jedrskih odpadkov.

Veste tudi, da se ta tema šteje za dovolj pomembno, da opravičuje obsežno informacijsko kampanjo zvezne vlade in parlamentarno razpravo.

Navsezadnje veste tudi, da mora biti parlamentarno glasovanje prosto "clubzwanga" (nekaj takega kot obveznost poslancev, da glasujejo kot je predhodno določila parlamentarna skupina stranke, da bo stranka glasovala za ali proti, op. prevoda), kar pomeni, da se odločitev o tem, ali bo Avstrija uporabljala jedrsko energijo ali ne, obravnava kot odločitev vesti, pri kateri je vsakdo vezan le na svoja lastna prepričanja in ne na prepričanja drugih ljudi ali institucij.

Kot člani sindikata čutimo enako obveznost do svojih prepričanj, ki nam jih ne more vzeti noben upravni odbor (na čigar odločitev ste pomembno vplivali s predhodno uveljavitvijo svojega osebnega stališča) ali katerikoli drug organ.

Nun zu unserem besonderen Gesprächsthema: Sie wissen, dass wir nicht mit persönlichen Fragen und Wünschen kommen wollen, sondern in einer Angelegenheit, die uns um unseres Landes und seiner Zukunft willen in tiefer Sorge erfüllt. Sie wissen zweifellos aus Umfrageergebnissen, dass diese Sorge von einem beträchtlichen Teil der Bevölkerung, im Besonderen was die Frage der Atommüllendlagerung angeht, geteilt wird. Sie wissen ferner dass dieses Thema für bedeutsam genug gehalten wird, um ihm eine groß angelegte Informationskampagne der Bundesregierung zu widmen und eine Parlamentsdebatte darüber vorzunehmen. Schließlich wissen Sie, dass die Abstimmung darüber vom Clubzwang freigegeben werden soll, was bedeutet, dass man die Entscheidung, ob Österreich Atomenergie einsetzen soll oder nicht, als Gewissensentscheidung betrachtet, in der jeder nur seiner eigenen Überzeugung und nicht der anderer Menschen oder Institutionen verpflichtet ist. Wir fühlen als Gewerkschaftsmitglieder die gleiche Verpflichtung unserer Überzeugung gegenüber, die uns von keinem Bundesvorstand (dessen Entscheidung Sie durch vorherige öffentliche Festlegung ihres persönlichen Standpunktes maßgeblich beeinflusst haben) oder irgendeinem anderen Gremium abgenommen werden kann.

Le mimogrede omenjamo dejstvo, da je bil sklep predsedstva sindikata sprejet še preden smo imeli člani in funkcionarji ÖGB priložnost razpravljati o vprašanjih, povezanih z atomsko energijo.

To pismo vam pišemo v pričakovanju, da se boste tokrat vsaj osebno odzvali (več naših prejšnjih pisem je ostalo neodgovorjenih) in v upanju, da se bomo v bližnji prihodnosti dogovorili za sestanek.

Če v naslednjih treh tednih ne bomo prejeli vašega odgovora, bomo to z obžalovanjem šteli za potrditev razlage vašega urada in se bomo morali v prihodnje omejiti na javno razpravo ter se vzdržati osebnih stikov.

Walter Lauber, pozimi 1976

O avtorju: Walter Lauber

Rojen leta 1918. Izvira iz dunajske judovske družine, oče socialni demokrat.
1938 pobeg v Ameriko, mnogi družinski člani so postali žrtve nacističnega terorja.

Der Umstand, dass der erwähnte Beschluss des Bundesvorstandes zustande kam, ehe noch in den Reihen der Mitglieder und Funktionäre des ÖGB eine Diskusssion der mit der Atom-energie verbundenen Problematik abgeführt worden war, sei in diesem Zusammenhang nur am Rande vermerkt.

Wir richten diesen Brief an Sie in der Erwartung, wenigstens diesmal von Ihnen persönlich einer Antwort gewürdigt zu werden (einige frühere Briefe blieben zunächst ohne Echo) und in der Hoffnung, für die nächste Zeit eine Gesprächszusage zu erhalten.

Sollten wir innerhalb der nächsten drei Wochen ohne Ihre Antwort bleiben, müssten wir dies zu unserem Bedauern als Bestätigung der Interpretation Ihres Büros auffassen und uns in Hinkunft auf die öffentliche Auseinandersetzung – unter Verzicht auf persönlichen Kontakt – beschränken.

Walter Lauber im Winter 1976

Über den Autor: Walter Lauber

Geboren 1918. Entstammt einer jüdischen Wiener Familie, Vater Sozialdemokrat. 1938 Flucht nach Amerika, viele Familienangehörige fielen dem Naziterror zum Opfer.

Leta 1949 se je z družino vrnil na Dunaj, po tem ko je bil na zavezniški strani hudo ranjen v vojni in več let preživel v bolnišnici.
1976 ga je zvezni predsenik odlikoval z redom časti Republike za osvoboditev Avstrije izpod nacionalsocialistične oblasti.

Leta 1968 je po zatrtju "praške pomladi" zapustil Komunistično partijo Avstrije (KPÖ).
Že zelo zgodaj se je vključil v okoljske organizacije in organizacije za pravice žensk. Umrl leta 2006.

Prevod v slovenščino: Irena Belšak
V sodelovanju z: Bernhard Riepl

Kehrte 1949 nach schwerer Kriegsverletzung auf alliierter Seite und jahrelangem Krankenhausaufenthalt mit seiner Familie nach Wien zurück.

1976 Verleihung des Ehrenzeichens der Republik für die Befreiung Österreichs von nationalsozialistischer Herrschaft durch den Bundespräsidenten.

1968 nach der Unterdrückung des „Prager Frühlings“ Austritt aus der KPÖ. Engagierte sich schon sehr früh in Umweltorganisationen und für Frauenrechte. Verstorben 2006.

<u>Walter Lauber (str. 89-90):</u>

Dopis podnikové rady prezidentu Rakouského odborového svazu

Vážený pane kolego Benyo!

Obrátili jsme se na Vaši kancelář, abychom s Vámi mohli pohovořit o otázkách atomové energie.

Vzhledem k Vašemu jistě nabitému programu jsme se hned přizpůsobili

termínu 16. února, který byl Vaší kanceláří navržen jako vhodný.

Když jsme pak podle domluvy chtěli ověřit termín, bylo nám Vaší kanceláří sděleno, že jste nejen odmítl termín rozhovoru, ale že zásadně nejste ochoten vést s námi jakýkoliv dialog na zmíněné téma, a to s odkazem na rozhodnutí představenstva Rakouského odborového svazu o uvedení jaderné elektrárny Tullnerfeld do provozu.

Odmítnutí schůzky členů odborového svazu a jeho funkcionářů ze strany zvoleného prezidenta odborového svazu považujeme za tak neobvyklé, že bychom si chtěli tento snad jen domnělý postoj Vaší kanceláře nejprve potvrdit a zjistit, zda je vyjádřen jednoznačně i přímo Vámi osobně.

Naše rozhořčení ze sdělené informace vychází z následujícího srovnání:

Každý občan státu má možnost setkat se se spolkovým prezidentem i v osobních záležitostech.

Každý občan státu se může telefonicky či písemně obrátit na spolkového kancléře či na jiné členy vlády a požádat o osobní rozhovor, samozřejmě u vědomí toho, že musí být trpělivý, protože bude obtížné

nalézt s osloveným funkcionářem společný vhodný termín.

Skutečnost, že každý poslanec je každému voliči na jeho žádost ve věci poskytnutí informací a rozhovoru k dispozici, patří k samozřejmostem každé parlamentní demokracie.

Vy, vážený pane poslanče Benyo, nejste pouze prezidentem Rakouského odborového svazu, ale také poslancem Národní rady a jejím prvním prezidentem.

My nejsme pouze členové odborového svazu a jeho funkcionáři, nýbrž také voliči. Když už se prezident Rakouského odborového svazu, snad proto, že je volený nepřímou volbou spolkovým kongresem Rakouského odborového svazu, cítí být dostatečně vzdálen členům svazu, aby některým z nich odmítl rozhovor, by tak činit neměl jako poslanec vůči voličům, když se nechce stavět proti zmíněným zvyklostem.

Nyní k tématu našeho rozhovoru: Vy víte, že za Vámi nechceme přijít s osobními otázkami a přáními, nýbrž ve věci, která nás naplňuje vážnými obavami o naši zemi a její budoucnost.

Díky výsledkům průzkumů veřejného mínění bezpochyby víte, že tuto obavu sdílí podstatná část obyvatelstva, zvláště pokud jde o

konečné úložiště radioaktivního odpadu.

Dále víte, že toto téma je považováno za natolik důležité, aby mu byla věnována velká informační kampaň spolkové vlády a aby byla předmětem parlamentní diskuze.

V neposlední řadě také víte, že hlasování parlamentu o tomto bodu nemá podléhat „Clubzwangu“ (něco jako povinnost poslanců hlasovat podle doporučení poslaneckého klubu, pozn. překl.), což znamená, že rozhodnutí, zda Rakousko bude užívat atomovou energii či nikoliv, je vnímáno jako rozhodnutí svědomí, v němž je každý zavázán jen svému vlastnímu přesvědčení, a ne přesvědčení jiných lidí nebo institucí.

Jako členové odborového svazu se stejně tak cítíme být zavázáni svému přesvědčení, kterého nás žádné představenstvo (jehož rozhodnutí jste svou předchozí veřejnou deklarací vašeho osobního názoru významně ovlivnil) ani žádný jiný orgán nemůže zbavit.

Jen okrajově uvádíme okolnost, že zmíněné usnesení předsednictva svazu bylo přijato ještě před tím, než o problematice spojené s atomovou energií měli možnost diskutovat členové a funkcionáři Rakouského odborového svazu.

Tento dopis Vám adresujeme v očekávání, že jsme alespoň tentokrát hodni vaší osobní odpovědi (několik našich předchozích dopisů zůstalo bez odezvy) a doufáme, že nám v blízké době bude poskytnout rozhovor.

Pokud bychom od Vás v nadcházejících třech týdnech nedostali žádnou odpověď, museli bychom to ke své lítosti chápat jako potvrzení interpretace Vaší kanceláře, a v budoucnu se omezit na veřejnou rozpravu a upustit od osobního kontaktu.

Walter Lauber, zima 1976

O autorovi: Walter Lauber

Narozen v roce 1918. Pochází z vídeňské židovské rodiny, otec sociální demokrat. V roce 1938 útěk do Ameriky, mnoho rodinných příslušníků padlo za oběť nacistickému teroru. V roce 1949 se po těžkém válečném zranění na straně spojenců a dlouholetém pobytu v nemocnici s rodinou vrátil do Vídně. V roce 1976 mu bylo spolkovým prezidentem propůjčeno Čestné vyznamenání republiky za osvobození Rakouska od nacionálně socialistické nadvlády. V roce 1968 po potlačení „pražského jara“ vystoupil z KPÖ

(Komunistická strana Rakouska). Velmi záhy se angažoval v organizacích na ochranu životního prostředí a za ženská práva. Zemřel v roce 2006.

Překlad:
Hana Jílková

Úprava:
Helga Grimmová, Bernhard Riepl